

**Курачук, С.** Пра родны горад – з любоўю / Святлана Курачук // Кобрынскі веснік. – 2022. – 13 ліпеня (№ 52). –

С. 8.

Напярэдадні юбілейнай даты Кобрына - пра краязнаўчую выдавецкую дзейнасць цэнтральнай раённай бібліятэкі аб горадзе.

## Пра родны горад – з любоўю

Любоў да малой радзімы, Бацькаўшчыны прыходзіць праз веданне яе гісторыі, культуры. Каб выхаваць у нашчадкаў павагу да роднага горада, да спадчыны сваіх землякоў, паказаць Кобрын ва ўсёй яго велічы і прыгажосці, супрацоўнікі Кобрынскай цэнтральнай раённай бібліятэкі выкарыстоўваюць розныя формы работы. Адна з іх – краязнаўчая выдавецкая дзейнасць. Рыхтуецца і выдаецца разнастайная краязнаўчая прадукцыя, з дапамогай якой можна ўзбагаціць свае веды пра Кобрын: буклеты, памяткі, календары, дайджэсты, гісторыка-бібліяграфічныя нарысы, біябліяграфічныя і інфармацыйна-бібліяграфічныя паказальнікі, летапісы.

У бягучым годзе спаўняецца 735 гадоў з часу першага пісьмовага згадвання Кобрына на старонках летапіснай гісторыі. Ён уваходзіць у лік найстаражытнейшых гарадоў Беларусі, гістарычны лёс якога быў надзвычай складаны. Кобрын слаўны сваёй гісторыяй, славымі мясцінамі, помнікамі, традыцыямі, людзьмі. Бібліёграфамі аддзела абслугоўвання і інфармацыі падрыхтаваны шэраг краязнаўчых выданняў серыі «Ведай і любі свой горад».

### **Хроніка вызвалення: Вялікая Айчынная ў імёнах і датах**

20 ліпеня 1944 года назаўжды ўпісана ў гісторыю нашага горада - у гэты дзень прыйшло доўгачаканае вызваленне ад нямецка-фашысцкай акупацыі. Невыпадкова сёння дату 20 ліпеня мы святкуем як Дзень горада, і гэтыя дзве падзеі адзначаем разам.

Гісторыка-бібліяграфічны летапіс «Яны вызвалялі наш горад», які вяртае нас да вялікай памятнай для кабынчан даты, змяшчае хроніку вызвалення Кобрына, дазваляе даведацца пра тых, хто прымаў удзел у вызваленні горада ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. А закладка-банэр «Хроніка вызвалення Кобрына» змяшчае кароткую фактаграфічную інфармацыю, а таксама дае спасылку праз QR-код да сайта Кобрынскай РЦБС для атрымання больш поўнай інфармацыі па тэме.

Кабынчане свята шануюць і захоўваюць памяць аб тых, хто загінуў у баях з ворагам, і бясконца ўдзячны ім за мужнасць, гераізм, веру ў перамогу. 19 вуліц нашага горада

носяць імёны герояў, удзельнікаў Вялікай Айчыннай. Даведнік «Думаць пра жывых, памятаць пра загінуўшых» - пра тых, хто вызваляў Кобрын, хто можна змагаўся пры яго абароне і праявіў гераізм, чыімі імёнамі названы вуліцы горада. Крэатыўна аформленая інфармацыйная закладка «Вуліцы, авіяныя славы: гісторыя Вялікай Айчыннай у назвах вуліц Кобрына» прадстаўляе фактаграфічныя звесткі, а адпаведны QR-код дазваляе зацікаўленаму чалавеку імгненна зайсці на сайт Кобрынскай РЦБС і атрымаць падрабязную інфармацыю.

### **Горад багатай спадчыны**

Кобрын па праве лічыцца адной з візітных картак Брэстчыны і ўсёй Беларусі, прывабным маршрутам для турыстаў і падарожнікаў. Тут багатая турыстычная інфраструктура, мноства цікавых аб'ектаў. Дайджэст-інфарміна славутасцей горада «Сем цудаў Кобрына» знаёміць з яго самымі адметнымі гісторыка-культурнымі аб'ектамі.

На самай справе, цудаў у Кобрынеіх значна больш чым сем, і спіс цікавых аб'ектаў можна працягваць і працягваць... Пацвярджаюць гэта такія выданні, як значны па аб'ёму і зместу турыстычна-бібліяграфічны даведнік «Захавальнікі гісторыі роднага краю», гісторыка-краязнаўчая памятка і краязнаўчая закладка-круіз пад аднайменнай назвай «Мы гаворым Кобрын, маем на ўвазе ...», галоўная мэта якіх – даць магчымасць пазнаёміцца з рознымі аспектамі мінулага і сучаснага выдатных мясцінаў, помнікаў, славутасцяў нашай малой радзімы. Маляўніча аформленае рэкламнае выданне «Гісторыка-культурная спадчына Кобрыншчыны» змяшчае пералік усіх гісторыка-культурных каштоўнасцяў па гораду Кобрыну і Кобрынскаму раёну, уключаных ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь, а плакат-карта «Дапамагаем адкрываць родны край» прадстаўляе культурна-гістарычныя аб'екты Кобрыншчыны са спасылкамі на сайты ўстаноў, якія займаюцца краязнаўчай дзейнасцю.

Старажытны і сучасны Кобрын расце, маладзее і разам з тым беражліва захоўвае сваю гістарычную спадчыну. Нам ёсць чым ганарыцца, нам ёсць што паказаць!

### **Гісторыя і сучаснасць**

Гісторыя Кобрына — гэта гісторыя войнаў, паўстанняў, якія выпалі на лёс Беларусі. Амаль усе вызначальныя падзеі закранулі і наш горад. Інфармацыйна-бібліяграфічны выданні «Помнік рускай славы: лёс галоўнага помніка горада», «Воінскай славай аваяны» прысвечаны падзеям Айчыннай вайны 1812 года, а менавіта Кобрынскаму бою, у якім была атрымана першая значная перамога рускіх войскаў пасля многіх дзён адступлення. У гонар той падзеі ўсталяваны манумент - бронзавы арал з распасцёртымі крыламі і лаўровым вянкком у кіпцюрах, марціры з пірамідкамі ядраў, які стаў своеасаблівай візітнай карткай нашага горада і якому нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці Рэспублікі Беларусь.

Кобрын – гэта спалучэнне багатай гістарычнай спадчыны з рысамі сучаснага еўрапейскага горада. Значныя змены ў яго знешні выгляд і інфраструктуру прыйшлі ў сувязі са святкаваннем рэспубліканскага фестывалю-кірмашу працаўнікоў вёскі «Дажынкi», які ў 2009 годзе прымаў Кобрын. Тады літаральна за год горад атрымаў новы імпульс у сваім развіцці, набыў новае аблічча. Аб 17 дажыначных аб'ектах, многія з якіх сёння фарміруюць сучасны воблік Кобрына, краязнаўчы календар-фоталетапіс «Другая маладосць старажытнага горада».

За апошнія гады прыкметна папрыгажэлі, памаладзелі вуліцы нашага горада. І амаль у кожнай свой лёс. Не ўсім давалося пранесці праз стагоддзі першапачатковыя назвы, якія

засталіся толькі на старых картах-планах. Даведнік-тур па вуліцах «Імёны тваіх вуліц, горад Кобрын» дае цікавую, карысную інфармацыю пра назвы вуліц горада ў мінулым і сучасным, шырока прадстаўляе фотагалерэю вуліц горада ў розныя часы. З году ў год Кобрын расце, але пры гэтым захоўвае свае непаўторнае гістарычнае аблічча.

Кобрынскі ваенна-гістарычны музей імя А. В. Суворова - добра вядомы турыстычны брэнд, месца, якое многія гады прыцягвае да сябе ўвагу кабынчан і турыстаў, гасцей нашага горада. Упамінання пра музей ёсць практычна ў кожным даведачным ці энцыклапедычным выданні, якое тычыцца Кобрына. Дзякуючы багатым калекцыям аўтэнтчных прадметаў музей карыстаецца нязменнай папулярнасцю, а ўнікальныя экспанаты выклікаюць цікавасць як простых прыхільнікаў гісторыі, так і спецыялістаў. Інфармацыйна-бібліяграфічны паказальнік «Візітная картка Кобрына» выдадзены з нагоды 75-годдзя з часу заснавання музея імя А. В. Суворова.

Да трох знакавых дат Кобрынскага парка імя А. В. Суворова — 250-годдзя з часу заснавання, 70-годдзя ў статусе парка культуры і адпачынку, 55-годдзя з часу прысваення статусу помніка садова-паркавага мастацтва — прымеркаваны інфармацыйна-пазнавальны даведнік «Зялёная жамчужына Кобрына».

Адпачынак і падтрымку для душы можна знайсці ў храмах, якіх у Кобрыне няма. У час праваслаўных святаў здаецца, што меладычны гук царкоўных звонаў льецца з усіх бакоў горада. Цыкл «Праваслаўныя святыні Кобрыншчыны» прадстаўлены мастацкі аформленымі інфармацыйнымі буклетами «Манастыр у імя Усяміласцівага Спаса» і «Царква ў імя святых апосталаў Пятра і Паўла», зробленымі ў фармаце «Акенца». Кобрын сённяшні – прамысловы горад, аснову якога складае машынабудаванне, металаапрацоўка і харчовая прамысловасць. Тавары з кобынскай маркай добра вядомыя не толькі ва ўсіх рэгіёнах Беларусі, але і ў краінах блізкага і далёкага замежжа. Аб прадпрыемствах Кобрына - пяць бібліяграфічных паказальнікаў серыі «З гісторыі прадпрыемстваў горада»: «Прадукцыя кобынская – якасць еўрапейская» (ААТ «Кобрынскі масларобна-сыраробны завод»), «"СІТОМА": час змяняецца – якасць застаецца», «"САЛЕА-Кобрын": стаўка на экспарт і мадэрнізацыю», «"Айбаліты" сельскагаспадарчай тэхнікі» (ААТ «Кобрынскі завод аграпрамысловага машынабудавання», «Увасабленне густу і якасці» (ВУП «Брэсцкія традыцыі» - Кобрынскі мясакамбінат).

### **Іх лёсы звязаны з Кобрынам**

Кобрын багаты сваёй гісторыяй, культурай і, вядома ж, людзьмі. Многія землякі пакінулі ў гісторыі Кобрына значны след. Біябібліяграфічны паказальнік «Краязнавец з вялікай літары» з серыі «Асоба ў гісторыі малой радзімы» прысвечаны краязнаўцу, гісторыку, выдатнаму кіраўніку, публіцысту, Ганароваму грамадзяніну горада Кобрына Аляксею Міхайлавічу Мартынаву; паказальнік «Залатая зорка Кобрына» - Герою Савецкага Саюза, ваеннаму дзеячу, удзельніку Вялікай Айчыннай вайны, Ганароваму грамадзяніну горада Кобрына Уладзіміру Мікалаевічу Кірмановічу.

Серыя «Імёны на карце Кобрыншчыны» прадстаўлена трыма выданнямі: «Імі ганарыцца Кобрыншчына», «Па працы – пашана», «Людзі навукі нашага краю», якія даюць магчымасць аператыўнага доступу да значнага масіву інфармацыі пра вядомых землякоў, што пакінулі прыкметны след у гісторыі Кобрына і Кобрынскага раёна. Цыкл імянных закладак «Славутыя імёны маёй малой радзімы» змяшчае кароткую фактаграфічную інфармацыю аб вядомых земляках, а таксама для атрымання больш

поўных звестак па тэме адсылае праз QR-код да краязнаўчага блока сайта Кобрынскай РЦБС. Інфармацыйныя закладкі прысвечаны ўраджэнцам Кобрына О. Зарыскаму, У. М. Кірмановічу, А. М. Мартынаву, А. А. Стральчонку і інш.

### **Ведай і любі свой горад**

Аб багатай падзеямі гісторыі, баявых і працоўных традыцыях, аб слаўтасцях і памятных мясцінах Кобрына напісана шмат. Рэкамендацыйны бібліяграфічны паказальнік «Улюбіць у родны горад цэлы свет: што чытаць аб Кобрыне» дае кароткі, але змястоўны агляд кніг, энцыклапедычных выданняў, даведнікаў, фотаальбомаў, прысвечаных нашаму гораду. У бягучым годзе да Дня горада серыя бібліяграфічных паказальнікаў «Ведай і любі свой горад» папоўнілася інфармацыйна-бібліяграфічным спісам «Кобрыну - 735», які ўключае амаль 300 выданняў пра Кобрын.

Цікавым будзе знаёмства з тэматычным зборнікам вершаў мясцовых паэтаў «І будзе слова землякоў гучаць над роднаю старонкай», які знаёміць чытачоў з паэтычнымі творамі кобрынскіх паэтаў аб родным горадзе, а таксама зборнікам вершаў і песень пад назвай «Свой родны край у вершах славім».

Краязнаўчая віктарына-круіз «Я ў гэтым горадзе жыў, я гэты горад ведаю» ўключае 62 пытанні-адказа. А такія малыя формы інфармацыі, як віктарына-красворд «Гарадская мазаіка: скульптурна-архітэктурныя аб'екты Кобрына» ў выглядзе мастацка аформленага плаката, ілюстраваная кніжная закладка-памятка «Кобрын: храналогія асноўных дат» адрозніваюцца мабільнасцю, аператыўнасцю, зручнасцю ў выкарыстанні і дапамагаюць хутка данесці да чытача інфармацыю.

Вялікім попытам у чытачоў карыстаюцца штогадовы «Каляндар дат і падзей Кобрыншчыны», які змяшчае звесткі аб знамянальных падзеях горада і раёна на бягучы год, бібліяграфічны дапаможнік «Новая літаратура аб Кобрыне і Кобрынскім раёне».

З гэтай і іншай краязнаўчай прадукцыяй кобрынскай бібліятэцы можна будзе пазнаёміцца ў час святкавання Дня горада на пляцоўцы каля Палаца культуры, дзе супрацоўнікі цэнтральнай бібліятэкі прадставяць цыкл выстаў пра Кобрын «Гартаючы кнігу роднага горада», а таксама ў краязнаўчым інфармацыйным цэнтры.

Кообрын - горад з багатай гісторыяй, гераічным мінулым і самабытнай сучаснасцю. Ён варты таго, каб яго ведалі, любілі і ганарыліся ім. Слаўны горад напярэдадні свайго чарговага юбілею, а ў бібліятэцы працягваецца работа па стварэнні дакументнага інфармацыйнага банка даных аб горадзе.

**Святлана КУРАЧУК, бібліёграф**

**Кобрынскай цэнтральнай раённай бібліятэкі**